

TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ İLE İLGİLİ YASAL MEVZUAT NEDİR?

Bölgelerin kuruluşu, işleyişi, yönetim ve denetimi ve bunlarla ilgili kişi ve kuruluşların görev, yetki ve sorumlulukları; 06/07/2001 tarihli 24454 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4691 Sayılı “**Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu**” ve 19/06/2002 tarihli 24790 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “**Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu Uygulama Yönetmeliği**” hükümleri çerçevesinde uygulanmaktadır.

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin Kuruluş Amacı Nedir?

Üniversiteler, araştırma kurum ve kuruluşları ile üretim sektörlerinin işbirliği sağlanarak, ülke sanayinin uluslararası rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulması amacıyla teknolojik bilgi üretmek, üründe üretim yöntemlerinde yenilik geliştirmek, ürün kalitesini ve standardını yükseltmek, verimliliği artırmak, üretim maliyetlerini düşürmek, teknolojik bilgiyi ticarileştirmek, teknoloji yoğun üretim ve girişimciliği destekleme, küçük ve orta ölçekli işletmelerin yeni ve ileri teknolojilere uyumunu sağlamak, Bilim ve Teknoloji Yüksek kurulunun kararları da dikkate alınarak teknoloji yoğun alanlarda yatırım olanakları yaratmak, araştırmacı ve vasıflı kişilere iş imkânı yaratmak, teknoloji transferine yardımcı olmak ve yüksek/ileri teknoloji sağlayacak yabancı sermayenin ülkeye girişini hızlandıracak teknolojik alt yapıyı sağlamaktır.

Teknolojik Geliştirme Bölgelerinin Hedefleri Nelerdir?

- Türkiye’nin Ar-Ge potansiyeline ve teknoloji üretebilme yeteneğine katkı sağlamak,
- Türkiye için sürdürülebilir kalkınmanın unsurlarından birisi olmak,
- Girişimciliği ve yenilikçiliği teşvik etmek ve desteklemek,
- Sektör öncelikleriyle Türkiye’nin teknoloji üretiminin ve birikiminin yönlendirilmesine katkı sağlamak,
- Teknoloji transferi için uygun ortam yaratmak,
- Dünya pazarlarına yönelik ileri teknoloji ürün ve hizmet üretimini desteklemek,
- Üniversite – sanayi işbirliğini etkin ve sürekli kılmak,
- Üniversitedeki araştırma altyapısının ve bilgi birikiminin ekonomik değere dönüşmesine katkı sağlamak,
- Nitelikli iş gücüne ülke içinde istihdam yaratmak,
- Ar-Ge çalışmalarında uluslararası işbirliğini güçlendirmektir.

Kaç Tane Teknoloji Geliştirme Bölgesi Vardır?

2001 yılından itibaren uygulamaya konulan ve sanayicimizi, araştırmacılarımız ve üniversitemiz ile buluşturarak, teknoloji yoğun üretime yönelik yeni ürün ve üretim yöntemleri geliştirmelerini sağlayacak bu Kanun kapsamında, Temmuz 2012 tarihi itibarıyla **45 adet Teknoloji Geliştirme Bölgesi (Ankara 6 adet, İstanbul 5 adet, Kocaeli 4 adet, İzmir, Konya, Antalya, Kayseri, Trabzon, Adana, Erzurum, Mersin, Isparta, Gaziantep, Eskişehir, Bursa, Denizli, Edirne, Elazığ, Hatay Sivas, Diyarbakır, Tokat, Sakarya, Bolu, Kütahya, Samsun, Malatya, Urfa, Düzce, Çanakkale, Kahramanmaraş, Tekirdağ, Van, Çorum illerinde)** kurulmuştur.

Teknoloji Geliştirme Bölgesi Kuruluş İşlemi Nasıl Başlatılmaktadır?

Teknoloji Geliştirme Bölgesinin kurulacağı ilde yer alan en az bir üniversite veya ileri teknoloji enstitüsü ya da kamu Ar-Ge merkez veya enstitüsü ile Bölge kuruluşuna katılmak isteyen;

- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine bağlı odalar ve borsalar,
- Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonuna bağlı odalar, birlikler ve federasyonlar,
- Yerel Yönetimler,
- Bankalar ve finansman kurumları,
- Yerli ve Yabancı özel hukuk tüzel kişileri,
- Ar-Ge ve teknoloji geliştirme ile ilgili vakıf, kooperatif ve dernekler,
- İlgili kamu kuruluşları,
- İhracatçı Birlikleri, kurum ve kuruluş taraflarınca bir araya gelerek, Bölge kuruluşuna ilişkin düzenlenmiş bir "Protokol" ün imzalanmasıyla Kurucu Heyeti oluşturulur.

Teknoloji Geliştirme Bölgesi Başvuru Dosyası Nasıl Hazırlanır?

Başvuru dosyası 4691 sayılı Kanunun 4 üncü, Uygulama Yönetmeliğinin 9 uncu maddesi kapsamında Kurucu heyet tarafından hazırlanır ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına (Bilim ve Teknoloji Genel Müdürlüğü) müracaatta bulunulur.

Başvuru Dosyasının Ön İncelemesi Kaç Günde Tamamlanmaktadır?

Bölge başvuru dosyası şekil bakımından Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca (Bilim ve Teknoloji Genel Müdürlüğü) en fazla 15 gün içerisinde incelenir. Eksik bilgi ve belge olmaması halinde başvuru dosyaları inceleme süresine ilaveten 60 gün içerisinde Değerlendirme Kuruluna sevk edilir.

Bölge Başvuru Dosyası Kim Tarafından, Nasıl Değerlendirilir?

Bölge başvuru dosyası, Bakanlığımız Bilim ve Teknoloji Genel Müdürü'nün başkanlığında;

- Maliye Bakanlığı,
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı,
- Kalkınma Bakanlığı,
- YÖK,
- TÜBİTAK,
- TOBB,
- TTGV

Kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan Değerlendirme Kurulu tarafından değerlendirilir.

Bölge başvuru dosyası eksiksiz olması halinde, Değerlendirme Kurulu üyelerine tespit edilen toplantı tarihinden en az 15 gün öncesinden gönderilir.

Değerlendirme Kurulu, Bölge başvurularını Kanunun 4 üncü ve Uygulama Yönetmeliği'nin 11 inci maddeleri kapsamında değerlendirir.

Teknoloji Geliştirme Bölgesi İlanı Nasıl Yapılmaktadır?

Teknoloji Geliştirme Bölgesi, Bakanlar Kurulu Kararı'nın Resmi Gazete'de yayımlanmasıyla

ilan edilir.

Yönetici Şirket Nasıl Kurulur

Bakanlıkça, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına ve diğer ilgili kuruluşlara (Kurucu Heyet Başkanlığına, ilgili Belediyelere) Bölge ilanına ilişkin yazı ile bilgilendirme yapılır. Kurucu Heyet daha sonra, Bölge ilanını takiben Bölgeyi yönetmek ve işletmek üzere uygulama yönetmeliğinin 14 üncü maddesi kapsamında anonim şirket statüsünde yönetici şirketini kurar.

Bölgenin Resmi Gazete’de yayımlanmasını takiben kurucu heyet tarafından yönetici şirket kuruluşuna ilişkin ana sözleşme hazırlanır. Ana sözleşme Kanun ve yönetmeliğe uygunluğu açısından Bilim ve Teknoloji Genel Müdürlüğü’nün uygun görüşü doğrultusunda Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi’nde yayımlanır.

Yönetici Şirket Bünyesinde Kimler Yer Alabilir?

Yönetici şirket bünyesinde; Bölgenin bulunduğu ilde yer alan en az bir üniversite veya ileri teknoloji enstitüsü ya da kamu Ar-Ge merkez veya enstitüsüne ilave olarak,

- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine bağlı odalar ve borsalar,
- Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonuna bağlı odalar, birlikler ve federasyonlar,
- Yerel Yönetimler,
- Bankalar ve finansman kurumları,
- Yerli ve Yabancı özel hukuk tüzel kişileri,
- Ar-Ge ve teknoloji geliştirme ile ilgili vakıf, kooperatif ve dernekler,
- İlgili kamu kuruluşları
- İhracatçı birlikleri, kurum ve kuruluş temsilcileri de yer alabilir.

Bölgeye Ait İmar ve Parselasyon Planlarını kim Onaylar?

Yönetici Şirket tarafından hazırlanan imar ve parselasyon planları Bakanlıkça onaylanır.

Bölgede yapılan İnşaatların Kontrollüğünü Kim Yürütür?

Bölgede yapılan inşaatın fenni sorumluluğu, yapı denetim firmaları veya Bölgenin ortağı olan Üniversite’nin Yapı İşleri Daire Başkanlığı tarafından yürütülür.

Bölgelerde Yapılan İnşaatlarla İlgili İş Bitirme Belgesi Nereden Alınır?

Bakanlık tarafından yapı ruhsatı izni verilen İnşaatların iş bitirme belgesi Bakanlık tarafından verilmektedir.

Bölgelerde Kimler Yer Alabilir?

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde;

- Halen yüksek teknolojileri kullanmakta olan yerli ve yabancı firmalardan, Ar-Ge birimlerini TGB’lerde oluşturarak yeni Ar-Ge projeleri gerçekleştiren firmalar,

- Üniversite, ileri teknoloji enstitüsü veya Kamu Ar-Ge Merkezinin İmkanlarını kullanarak yazılım veya yenilikçi teknolojiler geliştirme isteyen KOBİ'ler
- KOSGEB'in TEKMER'lerinde büyüyen firmalar,
- Ticarileştirilebilecek fikri olan genç girişimciler yer alabilirler.

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Sağlanan Teşvikleri Nelerdir?

Yönetici Şirketlere Sağlanan Teşvikler

- Bölgelerin kurulması için gerekli idari binası, kuluçka merkezi ve alt yapı inşası ile ilgili giderlerin yönetici şirket tarafından karşılanmayan kısmı, yardım amacıyla Bakanlık bütçesine konulan ödenekle sınırlı olmak üzere karşılanabilir.
- Ar-Ge yenilik faaliyetlerini desteklemeye yönelik yönetici şirketçe yürütülen veya yürütülecek kuluçka programları, teknoloji transfer ofisi hizmetleri ve teknoloji işbirliği programları ile ilgili giderlerin, yönetici şirketçe karşılanamayan kısmı, yardım amacıyla Bakanlık bütçesine konulan ödenekle sınırlı olmak üzere karşılanabilir.
- Yönetici şirket, bu Kanunun uygulanması il ile ilgili olarak düzenlenen kâğıtlardan ve yapılan işlemlerden dolayı damga vergisi ve harçtan muaftır. Atık su arıtma tesisi işleten Bölgelerden Belediyelerce atık su bedeli alınmaz.
- Yönetici şirketin, bu Kanunun uygulanması kapsamında elde ettiği kazançlar, 31.12.2023 tarihine kadar vergiden muaf tutulmaktadır.
- Bu Kanun kapsamına giren Bölgelerdeki faaliyetlerde; 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.
- Hazineye ait taşınmazlar için, Maliye Bakanlığı tarafından yönetici şirket lehine ilk beş yılı bedelsiz olarak, devam eden yıllar için yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin binde ikisi karşılığında irtifak hakkı tesis edilmesi veya kullanma izni verilmektedir.
- İrtifak Hakkı veya kullanma izni verilenlerden hâsılat payı alınmamaktadır.

Girişimcilere Sağlanan Teşvikler

- Bölgede faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bu Bölgedeki yazılım ve Ar-Ge faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları 31.12.2023 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutulmaktadır.
- Bu süre içerisinde münhasıran bu Bölgelerde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetleri de katma değer vergisinden muaf tutulmaktadır.
- Bölgede çalışan Ar-Ge personelinin, ayrıca Ar-Ge personelinin yüzde onunu geçmeyecek şekilde destek personelinin de bu görevleri ile ilgili ücretleri 31.12.2013 tarihinde kadar her türlü vergiden muaf tutulmaktadır.
- Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde bulunan personelin sigorta primi işveren hissesinin %50'si 5746 sayılı kanun kapsamında desteklenmektedir.
- Ar-Ge projesi kapsamında çalışan Ar-Ge personelinin, Bölgede yürüttüğü görevle ilgili olarak yönetici şirketin onayı ile Bölge dışında geçirmesi gereken süreye ait ücretlerinin bir kısmı da gelir vergisi kapsamı dışında tutulmaktadır.
- Bölgede faaliyet gösteren firmalar geliştirdikleri teknolojik ürünün yatırımını yönetici şirketin uygun bulması ve Bakanlığın izin vermesi ile bölgede yapabilecekler,

Öğretim Üyelerine Sağlanan Teşvikler

- Bölgede görevlendirilen öğretim üyelerinin Bölgede elde edecekleri gelirler üniversite döner sermaye kapsamı dışında tutulmaktadır.
- Öğretim elemanları, Üniversite Yönetim Kurulu İzni ile yaptıkları araştırmalarının sonuçlarını ticarileştirmek amacı ile bu bölgelerde şirket kurabilmekte, kurulu bir şirkete ortak olabilmekte ve/veya bu şirketlerin yönetiminde görev alabilmektedir.
- Bölgede yer alan faaliyetlerde idari personel olarak hizmetine ihtiyaç duyulan kamu kurum ve kuruluşları ile üniversite personelinin, yönetici şirkette görevlendirilmeleri sağlanabilmektedir.

Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Çalışan Destek Personeline Sağlanan Teşvikler

6170 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununda Değişiklik yapılmasına dair Kanun ile 4691 sayılı Kanunun ‘‘Tanımlar’’ başlıklı 3’ncü maddesine göre Ar-Ge faaliyetlerine katılan veya bu faaliyetlerle doğrudan ilişkili yönetici, teknik eleman, laborant, sekreter, işçi ve benzeri destek personelinin, söz konusu firmada çalışan toplam Ar-GE personelinin yüzde onu kadarı destek personeline Kanunla vergi muafiyeti sağlanmaktadır.